

TROJLÍSTOK n. o.

Celostný manažment pomoci závislým osobám a ich rodinám

Sídlo: Kotrádova 2, 080 01 Prešov
Prevádzka: Konštantínova 3, 080 01 Prešov
IČO: 457 38 751; DIČ: 2023 55 1871
Telefonické spojenie: 051/774479; 0948 078 997
Email: trojlistokno@gmail.com

Výročná správa za rok 2017

Prešov: 23.06.2018

A. VÝVOJ ÚČTOVNEJ JEDNOTKY, STAV V KTOROM SA NACHÁDZA, VÝZNAMNÉ RIZIKÁ A NEISTOTY

1. Charakteristika činnosti organizácie v roku 2017

Organizácia vznikla v roku 2012, v reakcii na neuspokojivý aktuálny stav regiónu, ako aj v reakcii na procesy prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb (tzv. proces transformácie a deinštitucionalizácie sociálnych služieb) so snahou doplniť ponuku služieb pre závislých a ich blízkych v prirodzenom prostredí komunity prostredníctvom alternatívnej služby, aj so zámerom predchádzať umiestneniu klientely v rezidenčnom zariadení (ak to nie je nevyhnutné) najmä svojou dostupnosťou, nízkorpahovosťou, možnosťou promptných, flexibilných a individualizovaných postupov s dôrazom na podporu osôb z blízkeho prostredia, umožňujúc, aby klientky a klienti ostali pri riešení problémov zapríčinených užívaním psychoaktívnych látok alebo škodlivými návykovými činnosťami v prirodzenom prostredí, udržiavali rodinné a komunitné vzťahy, neprerušovali výchovno-vzdelávací, príp. pracovný proces (resp. len na minimálny alebo obmedzený čas). Pritom, počas piatich rokov existencie organizácia potvrdila svoj význam nie v doplnení služieb, ale skôr v kompenzácii absentujúcej siete komplexnej starostlivosti v prešovskom regióne (aktuálne v krajskom meste stále chýba ambulancia adiktológa i špecializované nemocničné zariadenie, referát poradensko-psychologických služieb sú v tejto oblasti zamerané skôr na prevenciu ako špecializovanú intervenciu, špecializované ambulantné služby poskytuje len n.o. Trojlístok).

2. Variabilita služieb organizácie v roku 2017

Pomoc, ktorú vo svojej variabilite v roku 2017 ponúkala organizácia, sa sústreďovala na riešenie nepriaznivej životnej situácie osôb nadužívajúcich psychoaktívne látky a osôb so škodlivými návykovými činnosťami, príp. závislých a osôb ohrozených sociálnym vylúčením alebo obmedzením schopnosti individuálne sa začleniť v dôsledku sociálne rizikového správania v súvislosti s užívaním psychoaktívnych látok a inými formami závislého správania. Hlavným zámerom organizácie bolo aj v roku 2017 ambulantnou a terénnou formou sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, na základe komplexity implementovaných prístupov, realizovať pre klientky a klientov, ich blízkych a rodiny individuálne a skupinové sociálne a psychologické poradenstvo a terapiu, krízovú intervenciu, opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, aktivity denného centra a preventívne aktivity, s nosným zameraním na predliečebné poradenstvo a následnú starostlivosť.

Kľúčovými princípmi práce boli dostupnosť, komplexnosť, diskretnosť, rešpekt, dôvera a individuálny a kontinuálny prístup. Tento bol koncipovaný v štyroch oblastiach starostlivosti. Program celostného manažmentu pomoci mladým dospelým osobám s látkovou a nelátkovou závislosťou, Program celostného manažmentu pomoci závislým osobám, Program celostného manažmentu pomoci mladistvým osobám s rizikovým správaním z dôvodu užívania psychoaktívnych látok a závislosti od nich, alebo od škodlivých návykových činností a Program celostného manažmentu pomoci kodependentným osobám. Činnosti so špecifickým významom pre klientelu organizácie a zvlášť pre komunitu aj v roku 2017 mala online poradňa a realizácia preventívnych programov na školách (821 intervencií v školskom prostredí a 66 intervencií vo väzenskom prostredí).

3. Kľúčové princípy práce organizácie a oblasti pôsobenia

Charakteristickým znakom programov, zrkadliace sa v poslaní organizácie a koncepcií jej činnosti aj v roku 2017 bol významný dôraz kladený na reflexiu aktuálnych trendov vo vnímaní drogovej problematiky v kontexte posunov od tradičného, patologizujúceho a stigmatizujúceho prístupu, k humanizácii, orientácii na podporu zdravia, bezpečnosť, ľudské práva, s ponukou pomoci promptne reagujúcej na potreby cieľových skupín v komunite (príkladom tohto prístupu sú aj vlny konkrétnych cieľových skupín a ich zmien, ako boli vnímané v organizácii – tzv. mladých dospelých „tramalistov“ od roku 2013, od roku 2016 užívateľov psychoaktívnych látok, najmä pervitínu, extázy a marihuany a patologických hráčov v roku 2015, hlavne online hráčov atď.) postupným rozširovaním ponuky služieb v organizácii so špecifickým zameraním a snahou o holizmus (v zmysle ochrany sociálneho fungovania v celom spektre – teda nielen snaha o abstinenciu, ale prioritne kvalita života a zdravý životný štýl, udržanie podporných sociálnych vzťahov, vzdelávanie, zamestnanie, bývanie a pod.

Rovnako aj v roku 2017 zásadným princípom práce v tomto smere bola snaha o destigmatizáciu, a to tak dostupnosťou podporných služieb, fyzickým usporiadaním vnútorných priestorov organizácie, maximálne rešpektujúcim prístupom odborného tímu organizácie, ako i zameraním preventívnych programov (vyhýbanie sa najmenej efektívnemu spôsobu s využitím zastrahovania prostredníctvom nedostatočných alebo skreslených informácií, s dôrazom na zodpovedné rozhodovanie v rámci rizikového správania vôbec a zdravý životný štýl) a programov určených pre komunitu (najmä vedecké a odborné podujatia, informačné a osvetové aktivity so zameraním na aktuálne potreby a trendy, mediálny prezentácia problematiky v jej vývoji a regionálnych špecifikách).

Individualizovaný prístup menšej ambulantnej služby s variabilnými službami, aktívne zapojenie prostredia do riešenia zdanlivo subjektívnych problémov, jasné formulovaná koncepcia práce a postulovanie rešpektu voči ľudským právam a rovnako autonómia každého klienta a klientky sú len vybranými faktormi podieľajúcimi sa na dosiahnutých výsledkoch práce. Oproti obvykle štatisticky uvádzanej 30-percentnej úspešnosti, organizácia eviduje 56,9% abstinujúcej klientely, pričom nedochádzalo k rozpadu rodín, ani na strate zamestnania (94,8% našej klientely si zamestnanie udržalo, alebo našlo novú), či odchodu zo školy – v mnohých prípadoch bolo možné sa komplexnosťou a kontinuálnou pomocou zamedziť odchodom (dlhodobým opakovaným) z prirodzeného prostredia.

4. Oblasti pôsobenia a cieľová skupina

Oblasti svojho pôsobenia v sledovanom období mala organizácia zadefinované vo svojich registrovaných službách podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov a v dvoch akreditovaných programoch:

Registrované sociálne služby:

1. *Sociálna služba krízovej intervencie* / §12 ods. 1) písm. a) zák. č. 448/2008 Z.z.
- **terénna sociálna služba krízovej intervencie** / §24a zákona č. 448/2008 Z.z./
- **komunitné centrum** / §24d, zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách/
2. **Základné sociálne poradenstvo** / §19 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z.z./
3. **Špecializované sociálne poradenstvo** / §19 ods. 3 zákona č. 448/2008 Z.z./

Akreditované programy:

- **Odborná činnosť** – špecializované sociálne poradenstvo / §19 ods.3, zákona č. 448/2008 Z.z.)

- **Výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately** /§11 ods. 1 písm. c/ zákona č. 305/2005 Z.z. od 1.7.2017

Organizácia svoju *odbornú činnosť* realizovala v kontexte definovania východísk z vlastnej činnosti ako *následnú starostlivosť*. Klientelu v kontexte výkonu odbornej činnosti a v zmysle cieľovej skupiny tvorili fyzické osoby, ich rodiny a blízke okolie, nachádzajúce sa v nepriaznivej sociálnej situácii podľa §2, ods. 3b, zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov. Konkrétne išlo o klientky a klientov a ich rodiny ohrozené sociálnym vylúčením alebo obmedzením schopnosti spoločensky sa začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky, ktoré sú ovplyvnené závislosťou od psychoaktívnych látok alebo škodlivých návykových činností. Odborná činnosť bola zameraná na pomoc pri riešení nepriaznivých sociálnych situácií osôb v ich prirodzenom prostredí a vychádzala najmä z eklektického prístupu a z poznania sociálno-ekologickej teórie sociálnej práce, rešpektujúc bio-psycho-sociálno-spirituálne faktory závislosti.

Akreditovaný program na *výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately* organizácia zameriavala na obmedzenie a odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa a plnoletej osoby a to organizovaním alebo sprostredkovaním účasti na programoch zameraných na pomoc pri riešení problémov a iných problémov. Výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately organizácia vykonáva/la v prospech cieľovej skupiny podľa §2, písm. a Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, pre deti so špecifickým zameraním na vekovú kategóriu „mladistvé osoby“, ktorá je ohraničená vekom od 14-18 rokov v zmysle §94, ods. 1 Zákona č. 305/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, ktorých vývin, zdravie, sociálne fungovanie, či životná situácia sú ohrozené ich rizikovým správaním v dôsledku užívania/nadužívania psychoaktívnych látok alebo vykonávaním škodlivých návykových činností, súvzťažne s písm. c, §2 Zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, tzv. plnoletým fyzickým osobám – primárne rodičom dieťaťa alebo iným plnoletým fyzickým osobám vzťahujúcim sa k dieťaťu v zmysle ustanovené predmetného zákona.

5. Personálne zabezpečenie odbornej činnosti v organizácii

V kontexte zabezpečenia výkonu registrovaných služieb a akreditovaných programov a odborných činností personálna matica v organizácii zodpovedá ich multidisciplinárnemu charakteru. Pracovný tím bol koncipovaný dlhodobo s dôrazom na komplexné medziodborové prepojenie odborníkov a odborníkov v pracovnom tíme. Zamestnankyne a zamestnanci organizácie spĺňali kvalifikačné predpoklady a vo vzťahu ku akreditovaným programom aj kvalifikačné predpoklady podľa zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny. Zamestnankyne a zamestnanci sa aj v roku 2017 podrobovali individuálnej a skupinovej supervízii.

Zamestnankyne a zamestnanci organizácie ku 30.12.2017

Forma interného pracovného vzťahu, organizácia zamestnáva 3 zamestnankyne a 1 zamestnanca.

V kumulovaných pozíciách: špecializovaná sociálna poradkyňa, krízová poradkyňa, sociálna poradkyňa, psychologička, psychoterapeutka a sociálny poradca.

Externou formou pracovného vzťahu sú v organizácii zabezpečené tieto odborné činnosti:

Dlhové poradenstvo – finančná a dlhová poradkyňa

Právne služby – právnik/advokát
 Primárna prevencia- psychológ
 Projektová činnosť – projektová manažéra
 Ekonomická a personálna agenda – ekonómka

Organizácia v roku 2017 pracovala s dobrovoľníkmi a dobrovoľníkmi, v celkovom počte 9 osôb.

6. Oblasť rizík a neistoty

Oblasť rizík a neistoty poskytovaných sociálnych služieb organizácia vyhodnotila na základe realizovanej SWOT analýzy v rámci prípravy stratégie smerovania poskytovania sociálnych služieb organizácie, v kontexte ktorej boli v roku 2017 identifikované tieto oblasti ohrozenia:

- nedostatok finančných zdrojov potrebných na pokrytie poskytovaných sociálnych služieb (napríklad z VÚC, samosprávy mesta a príslušného ministerstva)
- vysoká administratívna záťaž
- nedostatočný marketing organizácie
- znižujúci sa časový fond na individuálnu prácu s klientom
- nárast počtu klientely (najmä krátkodobých) v rámci poskytovaných sociálnych služieb

7. Prehľad prijímateľov sociálnych služieb

Počet dlhodobých klientok a klientov prehľad od roku 2013 – 2017:

Rok	Počet osôb
2013	77
2014	112
2015	148
2016	172
2017	173

Prehľad dlhodobých prijímateľov sociálnych služieb organizácie za rok 2017

Celkový počet klientov a klientiek		173 klientov a klientiek	
Závislosť od alkoholu		85	49,13%
Nelátkové závislosti		30	17,34%
Spoluzávislé klientky a klienti		31	17,92%
Klientky a klienti závislí od psychoaktívnych látok		27	15,61%
Rod	muž	111	64,16%
	žena	62	35,84%

Miesto bydliska	Prešov	104	60,12%
	PSK (mestá + obce)	69	39,88%
Vzdelanie	SŠ	129	74,57%
	VŠ	38	21,97%
	ZŠ	6	3,47%
Rodinný stav	Vydaté/ženatí	77	44,51%
	Rozvedení	26	15,03%
	Slobodní	67	38,73%
	Ovdovelí	3	1,73%
Vek	20 – 30 rokov	39	22,54%
	30 – 40 rokov	40	23,12%
	40 - 50 rokov	47	27,17%
	50 – 60 rokov	31	17,92%
	60 a viac	16	9,25%

8. Financovanie

Slabou stránkou činnosti organizácie v roku 2017 bolo jej financovanie, a to aj napriek tomu, že príjmy organizácie boli vyššie o 56% ako v roku 2016. Odborná činnosť – špecializované sociálne poradenstvo bolo finančne zabezpečené príspevkom Prešovského samosprávneho kraja. Slabou stránkou financovania ako sme už uviedli je finančná podpora mesta Prešov na krízovú intervenciu a to aj napriek tomu, že práve v roku 2017 bola navýšená, no vzhľadom na každoročný vysoký percentuálny nárast klientely z radov občanov mesta Prešov nedosiahla požadovanú úroveň.

Prehľad významných príjmov a nákladov z hlavnej činnosti v rokoch 2013 – 2017 v EUR

Rok	Dotácia	Príspevky a dary	Celkové výnosy	Mzdové náklady	Celkové náklady	Rozdiel výnosov a nákladov
2013	7.102	4.356	11.458	15.829	23.554	- 12.096
2014	22.452	5.529	28.600	24.346	35.492	- 6.892
2015	35.595	2.379	38.792	39.094	52.733	- 13.941
2016	27.161	2.678	36.776	33.579	42.323	- 5.547
2017	49.140	9.873	62.569	33.249	63.372	- 803

Ekonomicky oprávnené náklady na jedného prijímateľa sociálnej služby v roku 2017 predstavovali čiastku ..... osoba/rok.

Organizácia bola úspešná v dopytovom projekte a k 1.12.2017 uzatvorila zmluvu s IA MPSR SR na podporu činnosti na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

A. UDALOSTI OSOBITNÉHO VÝZNAMU, KTORÉ NASTALI PO SKONČENÍ ÚČTOVNÉHO OBDOBIA, ZA KTORÉ SA ZOSTAVUJE VÝROČNÁ SPRÁVA

Po termíne 31. decembra 2017 nenastali žiadne udalosti, ktoré by mohli mať vplyv na verné zobrazenie skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Činnosť organizácia vykonáva v súlade s dlhodobou stratégiou rozvoja, bez zásadných zmien v obsahu a smerovaní, pričom v plnom rozsahu zachováva podmienky na výkon odbornej činnosti - špecializované sociálne poradenstvo, terénnej sociálnej služby krízovej intervencie i základného sociálneho poradenstva. Činnosť komunitného centra je v útlmovom režime a organizácia ju smeruje k ukončeniu činnosti, najmä pre dlhodobu pretrvávajúcu prekážku pri riešení finančného zabezpečenia služby. Organizácia však úspešne realizuje a rozširuje činnosť zameranú na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a to nielen z dôvodu aktuálne dobrého finančného zabezpečenia, vyplývajúceho z uzatvorenej zmluvy s IA MPSVaR SR, ale hlavne z vysokého dopytu prijímateľov z celého regiónu PSK.

Organizácia v období január až marec 2018, uzavrela zmluvy o financovaní sociálnych služieb s Úradom Prešovského samosprávneho kraja a s mestom Prešov, ktorú sú rovnako priaznivejšie oproti minulým obdobiam.

B. PREDPOKLADANÝ BUDÚCI VÝVOJ ČINNOSTI ÚČTOVNEJ JEDNOTKY

V roku 2018 organizácia zachová svoje smerovanie v zmysle jej dlhodobých strategických cieľov a zámerov. Z hľadiska finančného manažmentu v nastávajúcom období sa ukazuje ekonomická stabilita, čo predznamenávajú uzatvorené zmluvy. Vo vzťahu ku kompetenčnej diferenciácii zamestnaneckej štruktúry sa organizácia zameriava na posilnenie marketingového a finančného manažmentu.

Vzhľadom k nárastu dopytu po sociálnych službách a k potrebe pokračovať v rozšírení služieb pre deti a mládež, najmä smerom k výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj v primárnej prevencii, kompetenčnú diferenciáciu zamestnaneckej štruktúry vo výkone posilní jedna osoba ešte v prvom polroku. Zároveň organizácia aj naďalej bude umožňovať profesionálny rast zamestnankýň a zamestnancov, vo vzťahu k ďalšiemu vzdelávaniu a účasti na supervíznych programoch v individuálnej i skupinovej forme supervízie.

C. NÁKLADY NA ČINNOSŤ V OBLASTI VÝSKUMU A VÝVOJA

V organizácii sa nevykonáva vývoj a výskum.

D. ÚDAJE O VLASTNÝCH AKCIÁCH A INÝCH PODIELOCH

Organizácia nevlastní vlastné akcie ani žiadne obchodné podiely v iných subjektoch..

E. NÁVRH NA ROZDELENIE ZISKU ALEBO VYROVNANIE STRATY

Rozdelenie výsledku hospodárenia za účtovné obdobie roku 2017 vo výške -802,35 eur rozhodne správna rada. Návrh bude predložený týmto textom: hospodársky výsledok – účtovná strata vo výške 802,35 eur bude preúčtovaná na účet nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

F. ZLOŽKY ORGANIZÁCIE V ZAHRANIČÍ

Účtovná jednotka nemá žiadne organizačné zložky v zahraničí.

G. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Účtovná jednotka nevykonáva žiadnu činnosť, ktorá by mala, či mohla mať negatívny vplyv na životné prostredie. Tuhý komunálny odpad organizácie je prechodne zhromažďovaný v uzatvorených kontajneroch na stanovišti, na prevádzkovom dvore prenajímateľa nebytových priestorov COOP Jednota Prešov. Odvoz odpadu je zabezpečovaný prenajímateľom jedenkrát týždenne. V priestoroch organizácie sú k dispozícii odpadové koše v dostatočnom počte. V priestoroch na osobnú hygienu sú uzatvárateľné, ľahko udržiavateľné nádoby, ktoré sa vysypávajú denne. Objekt je odkanalizovaný do verejnej kanalizácie mesta Prešov.

ZÁVER

Organizácia svoju činnosť za rok 2017 hodnotí pozitívne a zobrazuje ju v prínosoch odbornej činnosti v týchto oblastiach:

- sociálne služby špecializovaného sociálneho poradenstva, terénnej sociálnej služby krízovej intervencie sú vyhľadávané klientkami a klientmi a ich rodinnými príslušníkmi
- v oblasti hodnotenia úspešnosti realizovaných služieb organizácia zaznamenala u svojej klientely pozitívny percentuálny nárast osôb, u ktorých sa podarilo udržať nastavenú zmenu, zlepšenie ich sociálneho fungovania, ako aj zlepšenie životnej situácie bez návratu k psychoaktívnej látke, či návratu ku škodlivej návykovej činnosti
- organizácia rozvinula spoluprácu s psychiatrickými ambulanciami v širšom regióne a prehĺbila spoluprácu s odborným liečebným ústavom psychiatrickým Predná Hora a nadviazala spoluprácu s Psychosociálnym centrom Košice
- ako výrazný úspech organizácia hodnotí spoluprácu so základnými a strednými školami v meste Prešov, ale aj v celom regióne v oblasti primárnej prevencie, ktorú realizovala prostredníctvom zážitkových workshopov. Úspechom a potvrdením vysokej odbornosti v oblasti primárnej prevencie je aj spolupráca s Ústavom na výkon väzby v Prešove a Sabinove
- úspešnosť intervencií organizácie v rámci realizácie programov následnej starostlivosti potvrdzujú aj fakty o zamestnanosti klientely, ktorá si udržiava svoje stabilné povolanie alebo si po stabilizácii prácu nájde
- kľúčovou oblasťou prínosov v kontexte činnosti organizácie je doposiaľ evidovaná plná efektivita pri stabilizácii rodinného prostredia s členkou či členom nad/užívajúcim psychoaktívne látky, príp. realizujúcim škodlivé návykové činnosti (organizácia neeviduje u klientely rozpad rodiny v dôsledku predmetnej problematiky).
- nadviazanie spolupráce s českou adiktologickou ambulanciou klinky Remedis, s.r.o. v Brne

- organizácia usporiadala 2 odborné konferencie: „Prevencia a dôsledky alkoholizmu, drogovej závislosti a patologického hráčstva“ a „Multidisciplinárny a celostný manažment pomoci závislým osobám a ich rodinám“ s medzinárodnou účasťou